

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: O. P.**, zastoupen JUDr. Lubošem Hádkem, advokátem, se sídlem Štefánikova 416, 468 22 Železný Brod, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 4. 2. 2004, č. j. 59 Az 488/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 10. 2003, č. j. OAM - 828/VL - 20 - P05 - 2002, nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. (dále jen „zákon o azylu“), a dále jím bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 uvedeného zákona. Žalovaný dospěl k závěru, že jednání stěžovatele po vstupu na území České republiky nebylo vedeno jeho snahou požádat o ochranu před státními orgány své vlasti. Na území České republiky přicestoval dne 4. 6. 2001, ale o udělení azylu požádal až 28. 1. 2002. Podle žalovaného lze však logicky předpokládat, že osoba, která utíká z důvodu pronásledování, by se již od počátku snažila svou situaci vyřešit.

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 59 Az 488/2003 - 24 ze dne 4. 2. 2004 byla zamítnuta žaloba stěžovatele, kterou se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného. Soud v odůvodnění uvedl, že stěžovatel sice tvrdí, že byl pronásledován, avšak z jím líčených skutkových okolností nelze spolehlivě dovodit, že odůvodněně (krajský soud uvádí, že „lze“, avšak z obsahu jeho rozhodnutí vyplývá, že se jedná o zřejmou nesprávnost). Z tvrzení stěžovatele a dále z jeho chování po vstupu na území České republiky krajský soud dovodil, že skutková tvrzení stěžovatele jsou účelová.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec. Konkrétně namítá, že jak správní orgán, tak i krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Obává se pronásledování za politickou činnost, neboť se účastnil demonstrací, které pořádala strana U. Kromě toho rozdával různé letáky, sbíral podpisy a vykonával další politickou činnost. Ukrajinská policie proti němu zahájila represivní opatření. Proto se musel skrývat u své tety v Kyjevě. Poukazuje na osud svého známého, který byl za obdobnou politickou činnost odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Každý, kdo měl s touto stranou v minulosti nějaké styky, byl vždy pronásledován. Vyjadřuje obavu, že by po jeho návratu mohla policie jeho případ znovu otevřít a uvěznit jej. Podle jeho názoru splňuje podmínky pro udělení azylu podle v § 12 zákona o azylu a také je v jeho případě dána překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona. Dále namítá, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, případně může být nicotné, neboť nebylo opatřeno vlastnoručním podpisem ředitele odboru azylové a migrační politiky, jak to ukládá § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

Shora uvedené námitky podřazuje stěžovatel pod § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Soud je však vázán toliko důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 s. ř. s.), nikoli právní kvalifikací těchto důvodů ve vztahu k § 103 s. ř. s. Každý úkon, tedy i uplatnění důvodů kasační stížnosti, posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen (§ 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 a § 120 s. ř. s.). V dané věci stěžovatel namítá nedostatky při zjišťování skutkového stavu. Namítá tak vady řízení před správním orgánem spočívající v tom, že skutková podstata nemá oporu ve spisech a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatel tak ve skutečnosti uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel nenamítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, jak předpokládá § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., nýbrž namítá nezákonnost rozhodnutí krajského soudu, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, a to nicotnosti napadeného správního rozhodnutí v důsledku jeho chybějící náležitosti; uplatňuje tedy důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Tato tvrzení stěžovatele také nalézají oporu v tvrzeních, kterými, byť ve velice obecné podobě, proti rozhodnutí žalovaného brojil již v žalobě. Jedná se tedy o námitky podle § 103 odst. 1 písm. a) a b). s. ř. s. Skutková podstata zjištěná správním orgánem by neměla oporu ve spisu (byla by s ním v rozporu), pokud by správní orgán vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplynuly ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo by pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány, nebo vyšly za řízení najevo. Bylo by tomu tak též v případě, kdy v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků, nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti, je logický rozpor.

Důvod pro kasační stížnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení (§ 103 písm. a/ s. ř. s.) je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. Jde o případy, kdy soud použil jiný právní předpis, než který měl použít, anebo aplikoval sice správný předpis, ale nesprávně jej vyložil.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitce absence podpisu oprávněné osoby konstatuje, že ve spise je založen stejnopis rozhodnutí, který je opatřen kulatým razítkem a podpisem oprávněné osoby, v konkrétním případě zástupce ředitele odboru azylové a migrační politiky.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel prostřednictvím své sestry, která byla ustanovena jeho opatrovníkem, požádal dne 28. 1. 2002 o azyl v České republice. Jako důvody udělení azylu uvedl, že jej na Ukrajině pronásleduje policie a je ohrožen jeho život. Důvodem tohoto ohrožení je skutečnost, že spolupracuje s politickou stranou U., jejíž členkou je jeho sestra. Zúčastňoval se demonstrací „U. b K.“, rozdával noviny R., sbíral podpisy proti K. Na demonstraci dne 9. 3. 2001 byl napaden policisty a zadržen. Problémy s policií trvaly až do jeho odjezdu do České republiky. Dalším důvodem jeho odjezdu byl jeho střet s příznivci komunistů, při kterém byl bodnut do nohy. Do České republiky přijel autobusem přes Polsko. Od roku 1998 pobýval přechodně u svých rodičů, kteří se nachází na území České republiky.

K námitce stěžovatele směřující ke skutečnosti, že podpis na rozhodnutí žalovaného nenáleží ani řediteli odboru azylové a migrační politiky, ani vedoucímu právního oddělení, jejichž jména a funkce jsou na rozhodnutí předtištěna, z čehož stěžovatel dovozuje, že v případě takového rozhodnutí se nemůže jednat o rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 46 a násl. správního řádu a takové „rozhodnutí“ nemůže mít žádné účinky, se v napadeném rozsudku vyslovil i krajský soud. Podle něj je sice pravdou, že žalobci bylo doručeno rozhodnutí, které není opatřeno vlastnoručním podpisem PhDr. T. H., ředitele odboru azylové a migrační politiky, jak ukládá § 47 odst. 5 správního řádu. Ze spisu je však nadevší pochybnost zjevné, že rozhodnutí bylo vydáno oprávněnou osobou v rámci její zákonné pravomoci. Nemůže se tudíž jednat o akt nicotný ani o vadu, která by zapříčinila nezákonnost rozhodnutí v meritu věci. Nezakládá tudíž zákonný důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou. Ze stěžovatelovy argumentace je zřejmé, že rozhodnutí žalovaného považuje za nezákonné, případně za tzv. non-rozhodnutí, neboli rozhodnutí nicotné (nulitní). Pokud by tvrzení stěžovatele bylo pravdivé a Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, by tuto skutečnost opomněl, zavdávalo by to na základě kasační námitky důvod ke zrušení rozsudku jmenovaného soudu v řízení o kasační stížnosti. Nicotnost (neexistenci) správního aktu však způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek situaci, kdy již o existenci správního aktu nelze vůbec hovořit. Může se jednat o vady spočívají například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí bez náhrady zrušen, v absolutním nedostatku zákonem předepsané formy, naprosté neurčitosti či nesrozumitelnosti obsahu rozhodnutí, a v důsledku toho jeho nerealizovatelnosti,

nebo v absolutní nemožnosti plnění obsahu rozhodnutí. V posuzovaném případě však o nicotnosti rozhodnutí hovořit nelze. Bez ohledu na možné pochybnosti, které podpis osoby, jež rozhodnutí podepsala s dodatkem „v z.“ a jež zjevně není ani jednou z osob na rozhodnutí uvedených plným jménem i s uvedením funkce, je totiž zřejmé, že rozhodnutí bylo vydáno i vypraveno kompetentním orgánem, bylo vydáno na základě platného zákona, v řádné formě, je určité, srozumitelné a plně realizovatelné. Jelikož správní spis obsahuje bezvadné rozhodnutí a stěžovatel mohl do něj vždy nahlédnout, není důvodu považovat napadené správní rozhodnutí za nezákonné či dokonce za nicotné. Pochybnosti o zákonnosti napadeného rozhodnutí jsou ke všemu vyvráceny ve vyjádření žalovaného zaslaného krajskému soudu k podané žalobě, v němž žalovaný výslovně uvedl, že stejnopis rozhodnutí, který je založen ve spise, byl podepsán oprávněnou osobou.

K námitce nedostatečného zjištění skutkového stavu, která byla obecným způsobem uplatněna již v žalobě, krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že se žalovaný pečlivě zabýval provedenými důkazy, přičemž hodnocení důkazů je provedeno v souladu s obecnými zásadami logiky. Soud se ztotožnil se skutkovými závěry žalovaného. Uvádí, že při kontaktu s policií bylo stěžovateli umožněno svobodně odejít. Pokud by byl zájem na jeho postihu, nepochybně by k němu došlo. To, že tvrzení stěžovatele je jen účelové, vyplývá podle soudu i z jeho následného chování. Popisovaný výslech se měl konat 9. 3. 2001. Stěžovatel se však na Ukrajině zdržoval až do 4. 6. 2001, tedy další tři měsíce, a teprve poté odjel do České republiky, o azyl však požádal až v lednu 2002. Tak by se jistě nechoval, pokud by se cítil skutečně ohrožen, neboť v takovém případě by hledal ochranu cizí země co nejrychleji.

Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí následující. Správní orgán vycházel při hodnocení skutkového stavu jednak z informací o politické a sociální situaci na Ukrajině a jednak z výpovědí stěžovatele, přitom nezjistil v průběhu správního řízení žádnou skutečnost, která by vedla k závěru, že žadatel byl na Ukrajině pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Dále v napadeném rozhodnutí uvádí, že stěžovatel spolupracoval od března 2001 se stranou L. (R.). Správní orgán však nedošel k závěru, že by ze strany státních orgánů Ukrajiny byl z tohoto důvodu pronásledován. Přítomnost stěžovatele na policejní stanici v souvislosti s konfliktem na mítinku dne 9. 3. 2001 v Kyjevě nelze označit za politické pronásledování. Pokud došlo na shromáždění k nepokojům či narušení veřejného pořádku, bylo v zásadě nutno počítat s tím, že policie bude záležitost vyšetřovat. Stěžovatel odmítl podepsat jemu předkládaný dokument a svobodně z policejní stanice odešel. Tyto skutečnosti uváděné stěžovatelem tak nelze podle žalovaného podřadit pod důvody pro udělení azylu uvedené v § 12 zákona o azylu. Jednání policistů bylo vedeno snahou zajistit veřejný pořádek v době, kdy se účastníci mítinku snažili zabránit přístupu prezidenta k památníku a kdy došlo k fyzickému konfliktu mezi dvěma skupinami s odlišným politickým smýšlením. Namítané jednání soukromé osoby, tj. poranění žadatele při střetu s komunisty na noze, nelze přičítat státním orgánům Ukrajiny. Správní orgán konečně dospěl k závěru, že jednání jmenovaného po vstupu na území České republiky nebylo vedeno jeho snahou požádat o ochranu před státními orgány své vlasti. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením krajského soudu. Stěžovatel po svém vstupu na území České republiky nepostupoval způsobem, který lze očekávat od někoho, kdo hledá ochranu před státní mocí své domovské země. Ani ze skutečností, které stěžovatel tvrdí, nelze dovodit, že by byl státní mocí pronásledován. Byl vyslechnut policií a posléze propuštěn. Další jím uváděná tvrzení se neopírají o žádné objektivní důvody. Ani z tvrzené snahy policie o zjištění místa jeho pobytu tak nelze bez dalšího dovodit, že by chtěla stěžovatele pronásledovat. Námitka nedostatečného zjištění skutkového stavu tak není důvodná.

Námitku, že v případě stěžovatele je dána překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, nelze hodnotit jako důvodnou.

Krajský soud se touto námitkou dostatečně zabýval, neboť uvedl, že stěžovatelem uváděné skutečnosti nelze posoudit jako případ, kdy by se stěžovatel musel vrátit do státu, kde by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodů jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Stěžovatel namítal možnost pronásledování jen dosti obecně, neuváděl zásadní fakta, která by vyvrátila závěr učiněný správním orgánem.

I v kasační stížnosti stěžovatel pouze obecně uvádí, že v jeho vlasti panují takové politické poměry, které mu nedovolují vrátit se zpět. Dle posouzení Nejvyššího správního soudu stěžovatel dovozuje možnost pronásledování ze stejných skutečností, z kterých dovozoval, že byl pronásledován v době, kdy opustil Ukrajinu. K těmto skutečnostem, kterými se Nejvyšší správní soud zabýval výše, nedodal žádnou další objektivní skutečnost, ze které by vyplynulo, že stěžovateli náhle začalo tvrzené pronásledování skutečně hrozit. Nejvyšší správní soud tak i v tomto případě dospěl k závěru, že krajský soud se dostatečně vypořádal s tvrzenou existencí překážky vycestování a na základě přesvědčivých důvodů dospěl k závěru, že stěžovateli nehrozí pronásledování za jeho politickou činnost. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem, že stěžovateli nehrozilo, že se vrátí do státu, kde by byl ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodů jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Stěžovateli též nehrozí, že bude nucen vycestovat do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy z výše uvedených důvodů nezbylo, než kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 30. srpna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu